

МАТЕРІАЛИ

І Всеукраїнської
молодіжної конференції

«ПЛАТОН МЕНІ ДРУГ, АЛЕ ІСТИНА ДОРОЖЧА»:

теоретико-практичні та методологічні аспекти
розвитку сучасних гуманітарних наук

2-3 березня
2023 року

з міжнародною участю
та благодійною метою

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів
і молодих учених філологічного факультету

МАТЕРІАЛИ

І Всеукраїнської молодіжної конференції
(з міжнародною участю та благодійною метою)

**«Платон мені друг, але істина дорожча»:
теоретико-практичні та методологічні аспекти
розвитку сучасних гуманітарних наук**

2–3 березня 2023 року

ЧЕРНІВЦІ
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2023

УДК 167/168:7/9](082)
П 375

*Рекомендовано до друку Вченою радою
філологічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(протокол № 7 від 29 березня 2023 року)*

П 375 **«Платон мені друг, але істина дорожча»:** теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук : зб. матеріалів Всеукраїнської молодіжної конференції (2-3 березня 2023 року, м. Чернівці). Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2023. 256 с.

ISBN 978-966-423-780-9

У Збірнику представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі сучасної гуманітаристики: філософії, літературознавства, лінгвістики, релігієзнавства, богослов'я, культурології та міждисциплінарних студій.

Збірник містить матеріали* Всеукраїнської молодіжної конференції з міжнародною участю та благодійною метою, яка присвячена річниці діяльності Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених філологічного факультету. Конференція була організована та проведена Радою молодих вчених філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Для науковців, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних спеціальностей.

ISBN 978-966-423-780-9

УДК 167/168:7/9](082)

** За якість і достовірність результатів дослідження
відповідальність несуть автори*

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: ФІЛОСОФІЯ

Ганаба Світлана, Баштирева Єлизавета «ЖИТТЯ – В ІМ'Я САМОГО ЖИТТЯ»: МІРКУВАННЯ ВІКТОРА ФРАНКЛА ПРО СЕНС ТА ЦІННІСТЬ ЖИТТЯ.....	9
Бєбнєва Єлизавета, Мороз Олена ФІЛОСОФІЯ ЩАСТЯ Г. СКОВОРОДИ.....	12
Ганаба Світлана, Васюта Максим ІДЕАЛИ КОНФУЦІЯ В ОСВІТНІХ ПРАКТИКАХ СУЧАСНОСТІ.....	15
Врана Анна ПЛАТОНІВСЬКІ ІДЕЇ: МОСТИ ДО СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ СВІДОМОСТІ.....	17
Ганаба Світлана, Гежа Карина СКОВОРОДИНІВСЬКА «НАУКА ЖИТИ» У РЕЦЕПЦІЯХ СЬОГОДЕННЯ.....	20
Городнюк Людмила МИСЛЕННЯ І ПІЗНАННЯ СВІТУ: ПРО ДЕЯКІ ФЕНОМЕНИ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ОСОБИСТОСТІ.....	22
Горохолінська Ірина «ЗНАТИ – ЦЕ УСВІДОМЛЮВАТИ, ЩО ВИ НІЧОГО НЕ ЗНАЄТЕ», АБО МОДЕЛІ ВИКЛАДАННЯ ЕТИКИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	25
Келеберда Анна ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛЮДСЬКИХ ПОТРЕБ ТА ЦІННОСТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ. ФІЛОСОФІЯ ВІЙНИ.....	28
Крисенко Ілона СЕНС ЖИТТЯ – РИТОРИЧНЕ ПИТАННЯ У ФІЛОСОФІЇ.....	30
Петращук Мирослава ФЕНОМЕНОЛОГІЧНЕ ТЛУМАЧЕННЯ ТІЛА ТА ТІЛЕСНОСТІ: БІОЕТИЧНИЙ КОНТЕКСТ.....	32
Попаденко Антон АКСІОНОМІЧНІСТЬ МЕТАФІЗИКИ: У ПОШУКУ ОНОВЛЕНОЇ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ГУМАНІТАРНОГО ПІЗНАННЯ.....	35
Ганаба Світлана, Тарасков Олексій ПРОБЛЕМА ДУХОВНОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	38

СЕКЦІЯ: ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Алексенко Віталія АРХЕТИПИ У «КАЗКАХ ПРО ДИВНИХ» Р. РІГГЗА.....	41
Бока Тетяна, Нікоряк Наталія СПЕЦИФІКА КІНОРЕЦЕПЦІЇ ПОЕМИ «НАЙМИЧКА» Т.Г.ШЕВЧЕНКА.....	43
Гейко Дар'я ОБРАЗ-СИМВОЛ МАРІЇ ЯК ОБ'ЄКТ ХУДОЖНЬОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ЗБІРЦІ СЕРГІЯ ЖАДАНА «ЖИТТЯ МАРІЇ».....	48
Grebchenko Daria RELIGIOUS ISSUES IN THE WORKS OF TADEUSZ ZIELINSKY.....	51
Гуцуляк Христина МЕМУАРИ ЯК ОДИН ІЗ ЖАНРІВ ТВОРЧОСТІ СТЕПАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО (ЗА КНИГОЮ «НЕМОЛІВ (СПОМИНИ)»).....	54
Заваруєва Інна ХУДОЖНІ ПРИЙОМИ ПРОЗИ ДЖОНА ФАУЛЗА У КОНТЕКСТІ АНГЛІЙСЬКОГО ПОСТМОДЕРНІЗМУ.....	57

Івончак Настасія

«СВЯТО БУТТЯ»: РЕАЛЬНЕ ТА ІДЕАЛЬНЕ
В МЕМУАРНІЙ ПРОЗІ УЛЯНИ КРАВЧЕНКО ТА ІРИНИ ЖИЛЕНКО 59

Лисенко Олена, Ковалець Лідія

«ФУГА СМЕРТІ» ПАУЛЯ ЦЕЛАНА В ПЕРЕКЛАДІ ПЕТРА РИХЛА 61

Мельник Яна, Вардеванян Світлана

БІНАРНА ОПОЗИЦІЯ «СВІЙ-ЧУЖИЙ» У ПРОЗІ МАРІЇ МАТІОС
(ЗА РОМАНОМ «СОЛОДКА ДАРУСЯ») 64

Наместюк Світлана

СУБЛІМАЦІЙНИЙ СТАН ГЕРОІНЬ АМЕЛІ НОТОМБ 67

Паладян Крістінія, Щербанюк Кетелин

ВІРШ НІКІТИ СТЕНЕСКУ «LEOAI CĂ TÂNĂRĂ, IUBIREA»
 («КОХАННЯ, МОЛОДА ЛЕВИЦЯ»): СЕМАНТИКА РИТМУ 69

Радченко Вікторія

ОЗНАКИ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ЖАНРІВ У РОМАНІ ЛІНИ КОСТЕНКО
«ЗАПИСКИ УКРАЇНСЬКОГО САМАШЕДШОГО» 72

Савчук Мар'яна, Меленчук Ольга

РОМАНТИЗМ У ТВОРЧОСТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЯК ОБ'ЄКТ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ СТУДІЙ ПАВЛА ФИЛИПОВИЧА 75

Синевич Бретіслава

ІСТИНА ЯК СУТНІСТЬ І БУТТЯ МИСТЕЦТВА В ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОМУ
ДОРОБКУ ЄВГЕНА МАЛАНЮКА 77

Тичініна Альона

НАРАТИВНА ІДЕНТИЧНІСТЬ У ТВОРЧОСТІ МУЛЬТИМИТЦІВ
(ЛІТЕРАТУРА І ЖИВОПИС БРУНО ШУЛЬЦА) 80

Цівінська Юлія

РИТМІЧНІ ВАРІАЦІЇ АКЦЕНТНОГО ВІРША СЕРГІЯ ЖАДАНА
(НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ «ТАМПЛІЕРИ») 85

Чолкан Валентина

МУЗИКА У ЖИТТІ ТА ТВОРЧОСТІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ 88

Тичініна Альона, Бінювський Володимир

ІНКЛЮЗИВИЙ РОМАН МАРКА ГЕДДОНА «ЗАГАДКОВИЙ НІЧНИЙ ІНЦИДЕНТ
ІЗ СОБАКОЮ» У КОНТЕКСТІ ПОСТ-ПОСТМОДЕРНІСЬКОЇ ПОЕТИКИ 91

Герецун Анжела

СПЕЦИФІКА АВТОРСЬКОГО ГУМОРИСТИЧНОГО ПАФОСУ
ЯК ДОМІНАНТА ІДІОСТИЛЮ Б. НУШИЧА 94

Ісапчук Юлія

НОБЕЛЬ, БУКЕР ТА ГОНКУР ПО-АФРИКАНСЬКИ: ЛАУРЕАТ(КИ)
МІЖНАРОДНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ПРЕМІЙ АФРИКАНСЬКОГО КОНТИНЕНТУ 96

Калинич Катерина, Сажина Алла

ЗЕДІ СМІТ «ПРО КРАСУ»: МЕТАЖАНРОВИЙ ФОРМАТ
УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО РОМАНУ 99

Матійчак Альона

СВІТОГЛЯДНІ ПЕРВНІ ДІАЛОГІЧНОСТІ РОМАНІВ АЙРІС МЕРДОК 103

Нікоряк Наталія

КІНОДИСКУРС ЖИТТЯ Й ТВОРЧОСТІ ІВАНА КОТЛЯРЕВСЬКОГО 107

Паранюк Дан

ТРОПОЛОГІЧНА ФУНКЦІЯ ТРАНЗИТИВНОГО ПЕРСОНАЖА
У ЛІТЕРАТУРІ ФЕНТЕЗІ («МАГІСТРАЛЬ ВІЧНОСТІ» К. САЙМАКА) 110

Сажина Анна, Сажина Алла

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ОБРАЗУ ЛІКАРЯ У РОМАНІ
О. ДЕ БАЛЬЗАКА «БАТЬКО ГОРІО» 113

Федорчук Богдана

ПАРАСКА ПЛИТКА-ГОРИЦВІТ: ЛІТЕРАТУРНИЙ МІНІПОРТРЕТ 116

Якимчук Діана, Вебер Марина, Вебер Денис ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОГО ДОСВІДУ ДЖЕРОМА СЕЛІНДЖЕРА НА ЙОГО ТВОРЧИЙ МЕТОД	118
Помазан Дмитро, Карлова Надія ФУНКЦІОНАЛЬНА РОЛЬ ЕМОЦІЙ ЛІРИЧНОЇ ГЕРОЇНИ В ІНТИМНІЙ ЛІРИЦІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	122
Дзюк Роман ПРОБЛЕМИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО АПАРАТУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПОСІБНИКУ «ІСТОРІЯ НОВІТНЬОЇ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ» (ВИДАВНИЦТВО «ЦЕНТР УЧЕБОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ»)	126
Біньовський Володимир АРТУР ШНІЦЛЕР І ЗІГМУНД ФРОЙД: ДВА ПІДХОДИ У ВИВЧЕННІ ПСИХОЛОГІЇ ОСОБИСТОСТІ	128
Григорів Анастасія ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЗИ СИДОНІЇ НИКОРОВИЧ	132

СЕКЦІЯ: ЛІНГВІСТИКА

Бортун Каріна МОВНА ЕКСПРЕСІЯ ОКЛИЧНИХ РЕЧЕНЬ У РОМАНІ НАТАЛКИ ДОЛЯК «ШИКАРНЕ ЖИТТЯ У ВУППЕРТАЛІ»	138
Бешлей Ольга МЕТАФОРИЧНЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ЖІНОЧОЇ КРАСИ В АНГЛОМОВНИХ ГЛЯНЦЕВИХ ЖУРНАЛАХ	141
Біла Ірина, Івасюта Марина МОВНІ СИМВОЛИ-АРХЕТИПИ У ЗБІРЦІ БОРИСА ГУМЕНЮКА «ВІРШІ З ВІЙНИ» ..	144
Бумба Наталія СТРАТЕГІЇ ДОМЕСТИКАЦІЇ ТА ФОРЕНІЗАЦІЇ В ПЕРЕКЛАДІ КІНОТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ ТЕЛЕСЕРІАЛУ «THE CROWN» (2016-2022))	147
Гладій Ірина ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ТРАНСФОРМАЦІЯ» У ФАХОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	150
Зазуля Ірина НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	153
Запісяк Богдана ПЕРСОНАЖНЕ МОВЛЕННЯ ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ	155
Іщук Анна ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ «ЛЕКСИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ»	157
Міжінська Тетяна НАЦІОНАЛЬНІ ТА ІНШОМОВНІ КОМПОНЕНТИ У СИСТЕМІ ВІЙСЬКОВИХ ЗВАНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	160
Романюк Тетяна, Філіпчук Марія МОДИФІКАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ЯК ЗАСІБ У ВИРАЗНЕННЯ ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРУ Г. ХОТКЕВИЧА «БЛУДНИЙ СИН»)	162
Рубана Євгенія ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ СТАДІЯМИ ВИРОБНИЧО-ТЕХНІЧНОГО ЦИКЛУ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ ФАХОВОЇ МОВИ АРХІТЕКТУРИ ТА БУДІВНИЦТВА)	165
Солинська Світлана СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ ТЕЛЕСЕРІАЛУ SHERLOCK (2010-2017)	169

Струк Іванна ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІЛЮСТРАТИВНИХ ЖЕСТИВ У ДРАМАТИЧНОМУ ТЕКСТІ	172
Стефурак Олена ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОГО ПЕРЕКЛАДУ НА МАТЕРІАЛАХ ПЛАТФОРМИ TED TALKS	175
Антофійчук Алла ІНТЕНЦІЙНИЙ ДІАПАЗОН МЕМУАРИСТИКИ ІЛАРІОНА КАРБУЛИЦЬКОГО	177
Вітрук Надія ФЕМІНІТИВИ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ: ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ ТА ВЖИВАННЯ	180
Петрів Яна НАНИЗУВАННЯ НОМІНАТИВНИХ ТА ВОКАТИВНИХ СИНТАКСИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ (ТВОРЕННЯ РЕЧЕНЬ-ЛАНЦЮЖКІВ) У ІСТОРИЧНИХ РОМАНАХ П. ЗАГРЕБЕЛЬНОГО	182
Антофійчук Алла, Щербань Анна ІДІЮСТИЛЬ ОСИПА МАКОВЕЯ (НА МАТЕРІАЛІ ОПОВІДАНЬ ЗБІРКИ «ПУСТЕЛЬНИК З ПУТНИ ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ»)	184

СЕКЦІЯ: РЕЛІГІЄЗНАВСТВО. БОГОСЛОВ'Я

Байрамов Алі АСПЕКТИ ВПЛИВУ ЕНЦИКЛІКИ ПАВЛА VI «HUMANAE VITAE» НА ТЕОЛОГІЮ ТІЛА ІВАНА ПАВЛА II	187
Боцюк Орест РИЗИКИ КАЛЕНДАРНОЇ РЕФОРМИ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД РЕАКЦІЙ КЛІРУ ТА МИРЯН ПОМІСНИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ НА ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ	189
Завальна Вікторія БОГОСЛОВ'Я АВГУСТИНА ЯК СИНТЕЗ ФІЛОСОФІЇ ПЛАТОНА	191
Луцан Ігор ТОМОС ПРО АВТОКЕФАЛІЮ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВ'Я: ІСТОРИЧНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ, ГАРАНТІЯ БЕЗПЕКИ ДУХОВНОЇ СВОБОДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ	193
Мілешкін Михайло НОВІТНЄ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ЛІТУРГІЙНИХ ТЕКСТІВ У ЦЕРКВАХ КИЇВСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ	196
Олексійчук Анжеліка ПРОТЕСТАНТИЗМ ЯК РЕЗУЛЬТАТ РЕФОРМАЦІЇ XVI СТ. ТА ЙМОВІРНА ПЕРЕДУМОВА ДЛЯ РЕФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ	198
Роговський Володимир СПЕЦИФІКА ХРИСТИЯНСЬКОЇ СОТЕРІОЛОГІЇ У КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО ПОШУКУ РЕЛІГІЙНОГО СПАСІННЯ	200
Собко Руслан АСКЕТИЗМ У ТРЬОХ ГІЛКАХ ХРИСТИЯНСТВА: ТИПОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ	202
Шувар Петро ВПЛИВ ХРИСТИЯНСТВА НА ПРАВА ЖІНКИ У СИМ'І	205

СЕКЦІЯ: КУЛЬТУРОЛОГІЯ. МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ СТУДІЇ

Бояновська Тереза СОЦІАЛІЗАЦІЯ НОСІЇВ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ МОВИ В ІНШІЙ СЛОВ'ЯНСЬКІЙ КРАЇНІ ЗА ДОПОМОГОЮ МОВИ	209
Гаврюшенко Марія ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СЕМІОЛОГІЇ Ю. М. ЛОТМАНА ДЛЯ КУЛЬТУРФІЛОСОФСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	214
Пастернак Олена ОГЛЯД СВІТОВИХ КНИЖКОВИХ РЕЙТИНГІВ МЕДІА ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ПЕРЕКЛАДИ ТВОРІВ В УКРАЇНІ	216
Паладян Крістінія, Пухальська Оксана РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ЧЕРЕЗ ВИВЧЕННЯ ЗАГАДОК	219
Рак Олександр ІННОВАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	222
Віщак Юліанна, Пазюк Роман ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС ТА ХУДОЖНЬО-ТЕХНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАКАТА ЯК ФОРМАТУ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ	224
Думанський Віталій, Спис Ольга МИРОСЛАВ МАРИНОВИЧ – СУЧАСНИЙ ПРОРОК УКРАЇНСТВА	227
Калініченко Віталій ДО ПРОБЛЕМИ ХРОНОЛОГІЇ РІДКІВЕЦЬКОГО АРХЕОЛОГІЧНОГО КОМПЛЕКСУ У ВЕРХНЬОМУ ПОПРУТТІ	229
Ковалець Тарас ХМАРНІ СЕРВІСИ ДЛЯ ІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ВЛАСНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ	234
Колянківський Олег «РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ»: ПОШУКИ ВЕЛИКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО СТИЛЮ	236
Матвішина Яна, Мірошніченко Валентина ЗАХОДИ ЩОДО ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ	238
Нестерук Сніжана ІМАНЕНТНІСТЬ КІНОМОВИ В АНІМАЦІЙНОМУ ФІЛЬМІ «ПЕРСЕПОЛІС»	241
Смаль Олександр, Спис Ольга НІЛ ХАСЕВИЧ – ТАЛАНОВИТИЙ ХУДОЖНИК І ПАЛКІЙ ПАТРІОТ УКРАЇНИ	244
Тамазликар Анна, Вардеванян Світлана СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ КОЗАЦЬКОГО НАРАТИВУ В СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ КОМІКСАХ ТА ГРАФІЧНИХ РОМАНАХ	248
Терида Олеся БУТТЯ КУЛЬТУРИ: ВИВЧЕННЯ ОНЛАЙН	250
Тулюлюк Сергій БЕЗПЕЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ GOOGLE MEET У ВИКЛАДАННІ КУРСУ «ТРАВМАТОЛОГІЯ І ОРТОПЕДІЯ»	252
Швець Мар'яна, Сажина Алла КОМУНІКАТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІДЕОПОЕЗІЇ: ДОСВІД ПАВЛА ВИШЕБАБИ	254

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

ІНКЛЮЗИВИЙ РОМАН МАРКА ГЕДДОНА «ЗАГАДКОВИЙ НІЧНИЙ ІНЦИДЕНТ ІЗ СОБАКОЮ» У КОНТЕКСТІ ПОСТ-ПОСТМОДЕРНІСЬКОЇ ПОЕТИКИ

Тичініна Альона

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича (Чернівці)*

a.tychinina@chnu.edu.ua

Біньовський Володимир

Зруб-Комарівська гімназія (Чернівецька область)

vbiniovskyi@gmail.com

Марк Геддон (1962) – сучасний британський письменник, поет, кіносценарист, ілюстратор і художник пост-постмодерніст. Його перші книги були написані для дітей («Гравець Гілберта», 1987), які, до слова, він сам ілюстрував. З-посеред них найвідомішою стала серія книг про агента Z. Як літератор, працює у різних прозових та поетичних жанрах, хоча шлях до досконалого стилю був нелегким: «Я довгий час намагався писати короткі оповідання, терпів невдачі, кидав їх, намагався знову, зазнав невдачі, викидав їх. Більше, ніж будь-що інше, мною рухала суцільна кривавість. Зрештою, оповідання – це лише ланцюжки вдало підібраних слів. Я написав роман, я писав для радіо і телебачення, я написав книги для дітей» [3]. З-посеред текстів для дорослих відомими стали поетична збірка М. Геддона «Кінь, що говорить, Сумна дівчина і село під морем» (2005); книги прози «Пляма турботи» (2006), «Червоний будинок» (2012), «Пірс руйнується та інші історії» (2016), «Морська свиня» (2019); графічний роман «Соціальна дистанція» (2020); драма «Полярні медведі» (2010).

Марк Геддон також працював з людьми із обмеженими можливостями. Цей досвід підштовхнув його до написання у 2003 р. першої книги для дорослих «Загадковий нічний інцидент із собакою», в якій розповідь ведеться від імені хлопчика-аутиста. Книга була задумана автором як роман для дорослих, проте у видавництві вона була прийнята за зразок дитячої літератури.

Книга «Загадковий нічний інцидент із собакою» у 2004 р. у Великобританії стала переможцем в номінації «Найкращий роман» і «Книга року», була відзначена спеціальним призом премії Commonwealth Writers' Prize в номінації «Найкраща перша книга». Окрім того, книга була включена до списку претендентів на здобуття Букерівської премії 2003 р. Про популярність і актуальність даного тексту свідчить наявність перекладів близько 40 мовами.

Роман «Загадковий нічний інцидент із собакою» є постпостмодерністським. Постпостмодернізм – це «культурно-історична епоха, що прийшла на зміну постмодернізму, у якій актуалізовано питання про пізнання реальності, про можливості людського мозку, особливості

функціонування свідомості й тіла на генетичному, нейронному, біохімічному рівнях. Людина в постпостмодернізмі зображується як суб'єкт, у діяльності якого поєднано системність фізіологічних процесів та несистемність, спричинену наявністю в людини емоційності» [2, с. 300].

Серед авторів, які вплинули на М. Геддона, він виокремлює Х. Л. Борхеса, В. Вулф, Дж. Джойса, А. Картер, А. Конан Дойля, М. Пруста та ін.: «Я прочитав забагато бежевих оповідань у своєму житті, забагато оповідань, які схожі на вправу для п'яти пальців. Існують межі того, що може статися в реальному світі. У художній літературі немає меж: на папері можливо все Мені здається, якщо ви пишете коротку історію і вона не цікавіша за сюжети в ранковій газеті чи в телевізійних новинах того вечора, то вам потрібно викинути її й почати заново або відкрити майстерню з ремонту велосипедів» [3]. Проте, роман «Загадковий нічний інцидент із собакою» постає малодослідженим в українському літературознавстві. Цілісного дослідження, присвяченого різним поетикальним зрізам цього твору, немає.

Н. Висоцька зазначає, що у літературознавчому дискурсі Марк Геддон «виділяється, як автор, що зміг поєднати елементи детективного жанру та роману-виховання поставлені на службу гуманній меті – допомогти читачеві (а наразі й глядачеві, бо твір став основою для низки театральних вистав) проникнути у внутрішній світ підлітка з ознаками синдрому Аспергера. Цей твір, що мав гучний читацький та критичний розголос, був орієнтований водночас і на дорослу, і на підліткову аудиторію, тоді як всі попередні книжки Геддона давали підстави розглядати його творчість як автора та ілюстратора у контексті літератури для дітей» [1, с. 6].

Варто виокремити напрацювання Д. Дроздовського, який у монографії «Множинність реальності в англійському постпостмодерністському романі (філософська проблематика, жанри, нарративні стратегії)» розглянув нарративні особливості «аутичного» роману [2]. Дослідник вважає, що у літературі такого кшталту саме «емоційні первні поглинають персонажів і створюють у їх свідомості альтернативні реальності» [2, с. 293–294]. Проте, науковець додає, що на постпостмодерністському етапі літератури «увага зосереджена на нейрохімічних і фізіологічних аспектах мозку, має місце своєрідна медикалізація в зображенні концепту «розуму». Персонажі романів, аналізуючи власну поведінку або поведінку інших, досвід комунікації з іншими, різні ситуації, що трапляються з ними упродовж певного періоду, аналізують зазначені явища через розуміння невралгічних, психічних, нейромоторних особливостей «Іншого». Поряд із цим Д. Дроздовський робить висновок щодо типології персонажів англійського постпостмодерністського роману, позаяк всі вони «переживають інсайти, інтуїтивне схоплення сутності речей, проте не можуть зрозуміти, у який момент інсайт може відбутися, що запускає цей механізм «швидкого» розуміння дійсності. Персонажі романів культивують науковий тип мислення, побудований на чітких засновках, логічних аргументах» [2, с. 299].

В англійському постпостмодерністському романі особливо актуальною постає проблема правди, експлікована на різних рівнях. Кристофер не здатний розрізнити правди від неправди, він не може «зчитувати» даних у результаті комунікації за допомогою невербальних засобів свого співрозмовника. Водночас протагоніст позбавлений традиційних для суспільства форм співчуття й співпереживання щодо проблем, які переживають інші. Його «емпатія» полягає в тому, щоб люди робили все для того, що буде мати для них справжню користь.

Зовнішній світ для Кристофера означає зустріч із «небезпекою», позаяк персонаж роману не може прорахувати причиново-наслідкових зв'язків, що виникають у зовнішньому стосовно Кристофера світі в силу актуалізації непрогнозованого людського чинника. Кристофер, чийому мисленню властиві риси «просвітницької педагогіки» (він так само прагне виявляти закономірності, розкласти «емпіричні явища на закони» тощо), не розуміє художньої літератури, позаяк та містить метафори – специфічні рецептивні бар'єри.

Характеризуючи образ Крістофера як Іншого варто акцентувати передусім специфіку його креативного мислення. Тут пасіонарність виступає компенсаторним наслідком його надзвичайної інтелектуальної енергії. Саме вона створює простір для реалізації його надзвичайних можливостей. Основними її складовими ми визначили цілепокладання, креативність, прагнення самоактуалізації, особистий вплив, альтруїзм. Креативність Крістофера проявляється не лише у таких маркерах пасіонарної креативності як надзвичайні емпатичні та інтелектуальні можливості персонажа, але і його емоційний інтелект (особливості спілкування, ставлення до кольорів, їжі, реакції на слова і поведінку інших людей).

Таким чином, у літературному тексті феномен пасіонарної інклюзивності зумовлює жанрову специфіку твору (інклюзивний роман), особливості конструювання персоносфери (його осердя – інклюзивний персонаж, що знаходиться в опозиції до інших», відповідні наративні рівні (головний наратор – інклюзивний персонаж).

Список використаних джерел:

1. Висоцька Н. Ідентичність як дериват часопростору: роман Марка Геддона «Дельфін» (2019). Сучасні літературознавчі студії. Вип. 17. 2020. С. 6–12.
2. Дроздовський Д.І. Множинність реальності в англійському постпостмодерністському романі (філософська проблематика, жанри, наративні стратегії). Київ: Університетське видавництво «Пulsари», 2018. 472 с.
3. Haddon M. The Curious Incident of the Dog in the Night-Time. London: Vintage, 2004. 226 p.

Наукове видання

«Платон мені друг, але істина дорожча»:
теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку
сучасних гуманітарних наук

*Матеріали I Всеукраїнської молодіжної конференції
(з міжнародною участю та благодійною метою)*

Відповідальні за випуск

Альона Тичініна
Ірина Горохолінська

Дизайн та верстка

Юліанна Віщак

Підписано до друку 13.04.2023. Формат 60x84/16
Папір офсетний. Електронне видання.
Умов.-друк. арк. 14,0. Обл.-вид. арк. 15,1. Зам. 3-002.
Видавництво Чернівецького національного університету
58012, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2
е-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002

2023

Дизайн:
Юліанна Віщак

